

Gemeente	: Boxtel	Objectnr.	: 35
Plaats	: Liempde	Datum invent.	: 12/1998
Straat + nummer	: Vendelstraat 26	Kwalificatie	: gemeentelijk monument
Kad. aanduiding	: B2258		
Huidige functie	: woonhuis		
Oorspr. functie	: woonhuis		
Bouwtype	: eenlaags dwars huis (rentenierswoning)		
Bouwjaar	: ca. 1913		

Bouwgeschiedenis: Het perceel is op de kadastrale kaart van 1832 nog onbebouwd en wordt omschreven als heide ^{1,2}. In 1883 wordt hier een boerderij gebouwd voor de klompenmaker Cornelis Smulders ^{2,3}, thans Vendelstraat 28-30 (gesplitst en ingrijpend verbouwd ca. 1980). De omtrekken van dit pand staan ingetekend in de schattingskaart van 1886. De kadastrale leggers vermelden in de dienstjaren 1899 en 1915 bijbouw ². Aangezien in laatstgenoemd jaar de belasting voor het pand gesplitst wordt in twee bedragen is het aannemelijk dat het hier de bijbouw van een apart huis betreft, en wel het onderhavige kleine pand dat als rentenierswoning tegen de woonhuis-kopgevel van de boerderij leunt. Het bouwjaar is daarmee te bepalen op omstreeks 1913. Aan de achterzijde is het pand later uitgebreid met een aanbouw (keuken en sanitair) ⁶.

Beschrijving: Aan de zuidzijde van de lintbebouwde Vendelstraat gelegen klein woonhuis, gebouwd tegen de westelijke kopgevel van een uit 1883 daterende voormalige langgevelboerderij. Aan de voorzijde een ondiep erf aan de straat. Rechts opzij oprit naar het kleine achtererf. Het pand beslaat een rechthoekig grondplan van ca. 6,5x4 meter; aan de achterzijde een latere uitbouw van ca. 5x2 meter. Het telt één bouwlaag met een lage zolder onder een met blauwe oudhollandse pannen gedekt zadeldak met de nokrichting evenwijdig aan de straat. Het dak is gootloos gebleven; centraal op de nok een gemetselde vierkante schoorsteen met dekplaat. De bakstenen gevels zijn uitgevoerd in kruisverband (in de zijgevel onregelmatig; geveltop halfsteens). Voor- en achtergevel zijn afgesloten met een overhoekse muizetand-daklijst (direct boven de gevelopeningen). De voorgevel heeft een gepleisterde plint. Een speciezoom zorgt voor de aansluiting van het pannendak met de puntgevel.

De voorgevel heeft twee vensters en een toegang, waarvan het kozijn direct aansluit tegen de kopgevel van de voormalige boerderij. Nieuwe klampdeur met tweeruits bovenlicht in kozijn met kraal en een geprofileerd kalf. Vensterkozijnen met luikaanslag en luiken (met ijzeren sluitboom); oorspronkelijk zesruits schuifvensters, thans tweeruits bovenlicht en eenruits onderraam; gecementeerde lekdorpels.

Blinde zijgevel; in de top een drietal dichtgezette vlieggaten met vliegstenen.

Van de oorspronkelijke achtergevel is om de hoek ca. 1 meter in het zicht gebleven. De rest gaat schuil achter een latere, samengestelde aanbouw (met muurwerk in halfsteens verband) onder aankappende lessenaardaken met verschillende helling.

Motivering: Klein eenlaags dwars woonhuis uit ca. 1913, gebouwd als tweede woning tegen de woonhuis-kopgevel het woonhuis van een langgevelboerderij.

Van cultuurhistorische waarde vanwege het bouwtype -als voorbeeld van een rentenierswoning bij een boerderij- en vanwege de gaafheid van zowel de hoofdvorm als de detaillering.

Situeringswaarde als beeldbepalend onderdeel van de historische agrarische bebouwing aan de Vendelstraat.

Bronnen:

¹ Rijksarchief Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch. Kadastraal minuutplan 1832; Liempde/Hezelaar B1 nr. 307. Kadastrale schattingskaart 1886; B1424.

² Gemeentearchief Liempde. Inv.nrs. 3314-3317 Kadastrale leggers;

Art. 139 en 478 [1832-1834] de erve Dirk van Hal/ Hendrik van Hal of zijne erven, klompenmaker; Hezelaarsche Akker B307 [heide] verkoop 1834. Art. 10 [1834-1854] Thomas van Alphen, bouwman te St.-Oedenrode op Herebeek; idem. Art. 994 [1854-1883] Willem van Alphen, landbouwer te

Liempde; idem, dienstjaar 1883 verkoop. Art. 1760 [1883-1942] Cornelis Gerarduszⁿ Smulders, klompenmaker/ 1923: wed^e Petronella van Rooij (½ vruchtgebruik); B307 [heide] dienstjaar 1885 stichting > B1424 [huis & bouwland] vervallen vrijdom 1890 (huisnummer in 1890 C9) dienstjaar 1899 bijbouw + dienstjaar 1915 bijbouw (belastingbedrag gesplitst in 1915: f 44,- en f 9,-); dienstjaar 1934 verbouw > [huis, schuur, erf, werkplaats & bouwland]; dienstjaar 1942. Art. 3223 [1942-1956/58] Johannes Smulders, landbouwer; dienstjaar 1956 splitsing (artikels 3511 & 3512); dienstjaar 1958 verkoop. Art. 3511 [1956-..] blote eigenaar: Gijsbertus de Bresser, landarbeider te Boxtel/ levenslang vruchtgebruik: Andries Adrianus Smulders, gemeente arbeider; B1424 [ged. huis & erf] > B1830 [huis & erf; 70m²] (= *Vendelstraat 26*). Art. 3512 [1956-..] Gijsbertus de Bresser, landarbeider te Boxtel (1958 > Liempde); dienstjaar 1958 meting > B1831 [huis, erf, hok, bouw- & weiland] (= *Vendelstraat 28-30*); later (1968) B1941 [huis, tuin, schuren].

³ Gemeentearchief Liempde. Inv.nr. 2654 **Bevolkingsregister, 1880-1890, I, Wijk A**; f^o208, Vendelstraat A122a, Corn. Smulders (*1849), klompmaker (6 personen totaal), nieuw gebouw in 1883.

⁴ Archief BWT Liempde. **Bouwaanvraag 1906**, dossier 1906/4, 22-6-1906 Cornelus Smulders; werkhuis Vendelstraat, zonder tekening; (bijschrift op aanvraag: "*oprichten werkhuis valt buiten de wet*" [er is kennelijk geen vergunning nodig voor het oprichten van een werkhuis]).

⁵ Archief BWT Liempde. **Bouwvergunning 1912**, dossier 1912/4, 29-3-1912 J. Smulders; vergroten woonhuis (Vendelstraat), met plattegrond; ("*J. Smulders, vergroten van zijn huis met 2 kamers, bakkamer en slaapkamer; hoogte gebouw bovenkant muurplaat 2,80m.; grootte raamkozijnen in den dag 1,67 x 0,97m.*" [= aanbouw rechts aan voorgevel met 1 venster en in de 10 meter brede eindgevel 2 vensters: de plattegrond en opzet komen niet overeen met die van het onderhavige pand; kennelijk heeft dit betrekking op een ander plan of pand]).

⁶ Betreffende het pand zijn geen bouw- en/of verbouwingsdossiers aanwezig in het archief van Bouwen woningtoezicht Liempde.

⁷ Oude foto (XXa) van het pand bij de burelen in de naastgelegen voormalige boerderij Vendelstraat 28-30.
